

Tjek på fravænning uden VetZink

En problemfri fravænning uden VetZink er et sammenspil af mange faktorer.

Når vi (juni 2022) fjerner det veterinære zink fra fravænningsfoderet vil det kræve en ekstra fokus på en lang række områder. Det kan være svært at holde overblikket over alle områder, hvor det er vigtigt at yde en ekstra indsats for at sikre en problemfri fravænning uden en øget brug af antibiotika.

Vi har derfor forsøgt at skabe overblik over de vigtigste indsatsområder i en tjekliste, hvor du kan strukturere de indsatsområder, som er vigtige i netop din besætning.

Du kan i skemaet sætte X ved de områder du har tjek på i din besætning, eller sætte X i de områder, hvor der skal gøres en ekstra indsats.

Fokusområder	Tjek	Indsats
 Gå i gang med fravæning uden zink, når du i forvejen har gode produktionsresultater i klimastalden. 500 g tilvækst/dag og 1,7 FESv/kg tilvækst ved 6-30 kg.	☐	☐
 Sørg for at ugehold/løbehold er fyldt op, således der ikke mangles søer/polte til faring i de enkelte ugehold, da dette vil betyde for mange grise fravænnet i forskellig i alder, når klimastalden skal fyldes op.	☐	☐
 Er belægningen presset i klimastalden er du nødt til at løse dette problem. Max. 20-25 grise pr. foderautomat.	☐	☐
 Selvom grisen har lært at æde tørfoder i farestalden, så gælder det fortsat, at jo ældre og jo mere robust grisen er ved fravæning, jo større er sandsynligheden for succes. Min. 25-26 dage gamle smågrise (28-30 die dage)	☐	☐
 Har du betonspalter i klimastalden, bør du overveje at udskifte dem til støbejern- eller plastrister, som er langt hurtigere og billigere at udtørre og opvarme end betonspalter.	☐	☐
 De mindste grise er de sidste der får plads ved automaterne, så sørg for at der er ædepladser nok (20-25 grise pr. automat). Vigtigt at automaterne er helt åbne fra start, da grisene skal lære at bruge automaterne. Aktiver gerne automaterne manuelt flere gange dagligt, når grisene efterses, for at fremme tilgængelighed og foderoptag.	☐	☐
 Fodring på gulvet øger antallet af ædepladser, og bør praktiseres de første par uger i klimastalden. Ligeledes øges antal ædepladser og tilgængelighed af foder og væske ved tildeling af fodersuppe.	☐	☐
 Når grisene er kommet godt i gang med at æde, ser vi mange steder, at der lukkes for vandventilerne i automaterne for at få en bedre foderhygiejne. Er dette tilfældet bør der opsættes en ekstra vandventil/vandkop ved siden af automaten. En vandventil i modsatte side af stien vil være for lidt, og vand- og foderoptagelsen nedsættes.	☐	☐
 Jo højere sundhedsstatus, jo nemmere fravæning. Har du lavere sundhedsstatus end Myc+Ap12 kan en sanering evt. være aktuel. – Tal med dine rådgivere.	☐	☐
 Zink holder de colibakterier nede, der producerer giftstoffet Shigatoxin, som er årsag til ødemsyge. Tal med din dyrlæge om at få undersøgt besætningen for disse coli bakterier, og iværksæt evt. en vaccination. Pris 6,00-7,00 kr pr. gris.	☐	☐
 Er din eller din smågriseleverandørs vaccinationsprogram tilstrækkelig til at håndtere en problemfri fravæning uden zink. - Tal med din dyrlæge.	☐	☐
 Foderstrategien starter i farestalden. Det er super vigtigt at alle grise er i gang med at æde i farestalden. Start med min. 4 gange daglig fodertildeling fra senest dag 5 efter devisen "lidt men tit". Der må ikke ligge gamle foderrester tilbage 30 min efter fodring.	☐	☐

Fokusområder

Tjek Indsats

Det er vigtigt at grisene er hurtigt i gang med at æde efter fravæning - faster grisene vil tarmen tage skade. Tændt lys i stalden det første døgn efter fravæning får grisene hurtigere i gang med at æde foder. Giv foder på gulvet eller endnu bedre opblødt foder i langkrybbe min. 4 gange dagligt de første dage, mens du samtidig sikrer at grisene får lært at aktivere foderautomaten.

Brug et skånsomt fravænningsfoder med et lavt proteinindhold sammensat af mange forskellige højt fordøjelige proteinkilder, gerne tilsat probiotika og syre. Lavt syrebindingskapacitet (lavt calcium indhold). Brug det samme foder i farestalden og i fravænningsperioden, så du undgår foderskift ved fravæning.

Har du ikke syre i foderet, bør du tilsætte syre til drikkevandet. Anvend 1,0 promille syre i fravænningsperioden. Er bakterieniveauet højt kan 2 promille syre anvendes, men vær opmærksom på, at det ikke går ud over grisenes væskeoptagelse.

Det vigtigste er, at grisene kommer gennem fravænningsperioden med en sund tarm og en lav dødelighed. Accepter at tilvæksten bliver lidt lavere i fravænningsperioden, da en sund og stærk gris vil indhente den tabte tilvækst inden afgang fra klimastalden.

Fravæning uden zink kræver endnu mere fokus på hygiejne.

Accepter aldrig en bakteriesuppe af foder og gødning.

Sørg for at drikkevand i automater og kopper er rent i såvel fare- som klimastald.

Efter iblødsætning vaskes stalden grundigt med sæbe, således alle fedthinder, hvor mikrober kan overleve, fjernes. Efter vask desinficeres stald og drikkevandssystem.

Følg gerne nedenstående planer for vask og desinfektion.

Rengøring før desinfektion	Desinfektion af stalde og rum uden dyr	Desinfektion af stalde og rum med eller uden dyr	Rengøring og desinfektion af vand og vandsystemer
<p>Efter iblødsætning og grovask udlægges sæben med skumudstyr på alle overflader, gulv, vægge og inventar. I praksis udlægges sæben på alle overflader, som har været i kontakt med dyr eller deres efterladenskaber. Efter 10-30 minutter kan sæben vaskes af med højtryk. Indvirkningstiden må gerne forlænges, men opløsningen må ikke tørre ind før afvaskningen.</p> <p>Desintec Stallclean Profi D: Dosering: Almen rengøring 1,0 %</p> <p>Opblødning med Højtryksrensere 2,0 %</p> <p>Manuel vask med børste 4,0 %</p> <p>Gennemsnitlig forbrug: 1,0 liter Stallclean Profi D pr. 100 m² stald. Der anvendes ca. 10 liter brugsopløsning pr. 30-50 m² flade.</p>	<p>Efter vask desinficeres all overflader mens de er fugtige, men ikke våde.</p> <p>Desintec FL-Des GA: Dosering: Overfaldedesinfektion: 1,0 % Køledyser: 1,0 % Dyppedesinfektion 2,0 %</p> <p>Skummer ved udlægning med skumudstyr. 10 liter brugsopløsning rækker til ca. 50-75 m² flade. Fuld effekt efter 2-4 timer.</p> <p>Varmtåge: 25,0 % Dosering: 1,0 liter Desintec FL-Des GA + 3,0 liter vand pr. 400-500 m². Udluftning efter 8-12 timer.</p> <p>Koldtåge: 1,0 liter Desintec FL-Des GA + 9,0 liter vand pr. 400-500 m². Udluftning efter 4-8 timer. Opblandet brugsopløsning bør anvendes indenfor 2 uger.</p> <p>Skader ikke inventar og kan anvendes fra 5°C.</p>	<p>Efter vask desinficeres all overflader mens de er fugtige, men ikke våde.</p> <p>Desinfektion i svine- og kvægstalde, hestebokse og dyrebure. Dyppedesinfektion af støvler, udstyr og værktøj, samt desinfektion af transportmateriel, lastvogne, trailere, hjul m.m.</p> <p>Desintec Peroxx Liquid Dosering: Fladedesinfektion: 0,75 % Køledyser: 0,75 % Dyppedesinfektion: 4,0 %</p> <p>Fuld effekt efter 30 minutter.</p> <p>Skummer ved udlægning med skumudstyr, så det er nemt at se hvor langt man er kommet. 10 liter brugsopløsning rækker til ca. 50-75 m² overflade. Opblandet brugsopløsning bør bruges indenfor en uge. Skånsomt – kan anvendes fra 0°C. Derfor velegnet til læsseramper, udleveringsvogne m.m.</p>	<p>Rengøring og desinfektion af drikkevand og drikkevandssystemer. Fjerne både organiske og uorganiske belægninger. Effektiv desinfektion af vandet og sænker pH. Efter vandmedicinering bør vandsystemet rengøres med Desintec W-Hr Aktiv Plus i 3-5 dage.</p> <p>Desintec W-Hr Aktiv Plus Brugsanvisning: Doseres gennem medicinblandere, eller direkte i vandkar eller vandtanke. Ved tilsætning med dyr bør dosering foretages ved hjælp af en stamopløsning.</p> <p>Dosering: Rensning/desinfektion af vandsystemer: 1,0-2,0 % Kontinuerlig desinfektion af drikkevand: 0,2 ‰ Rengøring ved kontinuerlig drift: 0,5-1,0 ‰ Støddesinfektion buffertanke/drikkekar 0,5-1,0 ‰ Desinfektion af vådfodertanke: 0,5-1,0 %</p>

Fokusområder

Tjek Indsats

Udtørring og opvarmning af stalden er ekstrem vigtigt, da grisene ellers skal bruge meget foder for at bevare kropsvarmen, hvilket vil forringe tilvæksten betydeligt. Grisene vil ligge og klumpe under overdækningen og ikke optage det fornødne foder.

Definitionen på korrekt udtørring og opvarmning i klimastald og farestald er en rumtemperatur, som skal være lig med inventar og gulvtemperatur – min. 22 grader og 32 grader på gulvet under overdækning med gulvvarme.

Anbefalet staldtemperatur i to-klimastald med delvist fast gulv.

Dag	1	7	14	21	28	35	42	49	56
Vægt kg	5,5	6	7	8,5	11	15	18	25	30
Temp. u. overdæk °C	31-32	30-31	29-30	28-29	27-28	26-27	25-26	22-23	21-22
Gulv u. overdæk. °C	32	32	32	32	32	slukket	slukket	slukket	slukket
Ønsket rumtemp. °C	25-26	24	24	23	22	21	20	19	18
Ønsket luftfugtighed %	60	61	61	62	63	64	70	71	72

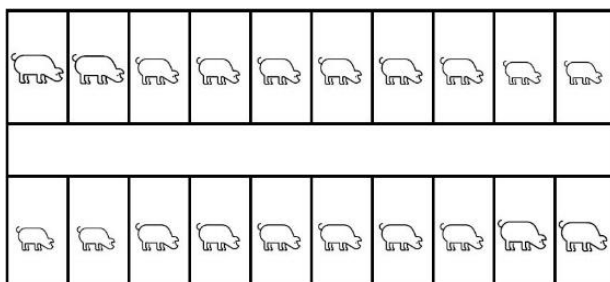
Rumtemperaturen skal tilpasses, så man får den ønskede temperatur under overdækningen.
 Pas på – jo mindre fugt der kræves, jo mere varme forbruger stalden.
 Tommerfingerregel – Når gulvvarmen er slukket skal rumtemperatur + luftfugtighed = 90

Anbefalet strategi for rumtemperatur i farestalde.

Staldindretning og drift	Før faring	Faring til dag 4	Dag 4-14	Dag 14 til frav.
Sektioneret med - Diffus ventilation - Delvist spaltegulv - Gulvvarme i pattegrisehuler	18 – 20 °C	20 – 22 °C	Nedtråpning med ca. 0,3 °C pr. dag	17 – 18 °C
med stråventilation	18 – 20 °C	*) 20 – 22 °C	18 – 20 °C	18 – 20 °C
Sektionerede farestalde - fuldspaltegulv	18 – 20 °C	22 – 23 °C	20 – 22 °C	20 °C
Ikke sektionerede farestalde (kontinuerlig drift) - Alle ventilationstyper	19 – 20 °C	19 – 20 °C		

*) Afhængig af ventilationsydelse samt udetemperatur og dermed nærmiljøet i stien. Der skal altid være trækfrit i pattegrisehulen.

Sorter og indsæt grisene i klimastalden, så du får en ens varme-produktion over hele stalden.

Sorter 2-4 hold med de største grise og 2-4 hold med de mindste, og resten jævnt fordelt.

Indsæt mindste og største grise som vist her.